

POSTANOWIENIE

22 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 22 sierpnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku L. R. i Ł. S.

z udziałem D. S. i H. S.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej D. S. i H. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 27 października 2022 r., VII Ca 497/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od D. S. i H. S. na rzecz wnioskodawców koszty postępowania kasacyjnego w kwotach po 225 (dwieście dwadzieścia pięć) zł, łącznie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie oddalił apelację uczestników D. S. i H. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w Koszalinie z 18 maja 2022 r. stwierdzającego, że wnioskodawcy L. R. i Ł. S., nabyli z dniem 1 listopada 2019 r. przez zasiedzenie, w udziałach po ½ części każde z

nich, prawo własności bliżej opisanej nieruchomości o powierzchni 397 m², wydzielonej z większej działki, stanowiącej własność uczestników postępowania.

Uczestnicy wnieśli skargę kasacyjną od tego orzeczenia, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżący podnieśli, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie przytoczonych w podstawach kasacyjnych przepisów postępowania oraz norm prawa materialnego, co miało wpływ na niekorzystny dla skarżących wynik sprawy. Sądy *meriti* stwierdziły bowiem nabycie w drodze zasiedzenia własności wyodrębnionego ogrodzeniem fragmentu działki uczestników o powierzchni 397 m², sąsiadującej z nieruchomością zabudowaną domem jednorodzinny, należącą do rodziców wnioskodawców, a po ich śmierci do wnioskodawców. Pozbawiły zatem

uczestników prawa własności tej części ich nieruchomości mimo braku ku temu, zdaniem skarżących, podstaw faktycznych i prawnych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności nakładało na skarżących powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przytoczonych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście sprzecznego z prawem i nieprawidłowego orzeczenia, które z tych przyczyn nie może się ostać w obrocie prawnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu, nie sprawia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem że jej zarzuty są zasadne i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego orzeczenia za błędne i podlegające wzruszeniu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 lutego 2014 r., I PK 265/13 oraz z 29 września 2014 r., III SK 91/13).

Z treści wniosku o przyjęcie skargi i jego uzasadnienia wynika, że w istocie skarżący kwestionują ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne, w oparciu o które Sąd drugiej instancji przyjął, w ślad za stanowiskiem Sądu Rejonowego, że posiadanie rodziców wnioskodawców dotyczące wygradzonego fragmentu sąsiedniej działki, stanowiącej własność uczestników, miało charakter posiadania samoistnego w złej wierze prowadzącego do zasiedzenia nieruchomości przez wnioskodawców jako ich następców prawnych po upływie 30 lat nieprzerwanego władania gruntem przy braku jakiegokolwiek reakcji (sprzeciwu) ze strony uczestników. Sąd dokonał przy tym szczegółowych ustaleń faktycznych w oparciu o dokładnie omówiony

i oceniony materiał dowodowy Wyjaśnił, z jakich przyczyn nie dał wiary twierdzeniom uczestników, że poprzednicy prawni wnioskodawców władali gruntem na podstawie umowy użyczenia lub dzierżawy zawartej z uczestnikami, a na tych twierdzeniach uczestnicy opierali twierdzenie o posiadaniu zależnym rodziców wnioskodawców. Sąd ustalił zatem zespół faktów, które wskazywały, w jego ocenie, na posiadanie samoistne, a nie zależne i umotywował tę ocenę prawną ustalonych faktów. Dążąc do obalenia tej oceny, skarżący zarzucili we wniosku o przyjęcie skargi oraz podstawach kasacyjnych naruszenie art. 172 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 336 k.c. i art. 339 k.c. przez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji (za Sądem pierwszej instancji), że w ustalonym stanie faktycznym sprawy zostały spełnione przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia opisanej nieruchomości w sytuacji, w której materiał dowodowy nie dawał, zdaniem skarżących, ku temu przesłanek. Tego rodzaju zabieg kwestionujący ocenę dowodów i ustalenia faktyczne, „maskowany” zarzutami naruszenia prawa materialnego jest jednak niedopuszczalny w świetle art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c. Wskazane przez skarżących we wniosku o przyjęcie skargi uchybienia procesowe dotyczące ustnego, a nie złożonego pisemnie, oświadczenia wnioskodawców, że w zależności od przyjętej przez Sąd koncepcji rozstrzygnięcia, wnoszą oni o stwierdzenie zasiedzenia przedmiotowej nieruchomości na rzecz ich rodziców, ewentualnie na rzecz wnioskodawców jako ich następców prawnych, nie miały natomiast wpływu na treść rozstrzygnięcia. Inne ewentualne uchybienia proceduralne także nie miały wpływu na wynik sprawy w kontekście interesu skarżących, dążących w istocie do oddalenia wniosku o zasiedzenie, bez względu na krąg osób, na rzecz których stwierdzono zasiedzenie.

W tym stanie rzeczy, orzeczono, jak w sentencji. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz wnioskodawców, którzy wnieśli odpowiedź na skargę kasacyjną, znajduje oparcie w art. 520 § 3, 98 § 1¹ i art. 99 oraz art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przy uwzględnieniu § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst :Dz. U. z 2023 r. poz. 1935).

[SOP]

[ms]